

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Œcumenica Cathedræ Apostolicæ Avthoritas

Reding, Augustin

[Ort nicht ermittelt], Anno M.DC.LXXXIX.

§. IV. Quænam circa appellationis ad Romanum Pontificem Episcoporum recursus, post Sardicensem Synodum sancita fuerit disciplina?

urn:nbn:de:hbz:466:1-38717

à Provincie Concilio lati, quoad depotionem juris Episcopalis peremptoriam suspensivus integre subsistit, in vi illius ad Romanum Episcopum interposita appellationis? Quando denique Ellicius excipit, vi Canonum Sardicentium non statat, ut in Concilio Romani Pontificis determinetur causa per appellationem delata ad eius iudicium, sed ut inquiratur, an causa sit retrahenda in Provincia, nec ne: vellem, ut hic Theologus accuratius expendisset quartum & quintum dicta Synodi Canones, per quos stat in arbitrio Pontificis, tum causam determinandi in iudicio suo Romano, tum eam delegandi vel Provincie Episcopo condemnato propinquæ, vel una cum istius Antistitibus suorum de latere Legatorum iudicio. Quo ita constituto, quid luculentius adferri possit pro appellationis per Episcopum à Concilio Provincie depositum ad Romanum Pontificem interponendæ iure demonstrando? Et hinc dignoscitur dilucidè evanescere hæc quoque Elliciana exceptio, ac si in illis Canonibus nomen appellationis non esset strictè accipiendum, sed late pro quolibet confugio ad superiorem.

41. Nihilominus pro septimo. Cùm Ellicius jam factus sit, ex Sardicentis Concilij Canonibus evinci jus confugij à Provinciali Synodo Episcopum deficientem ad Romanum Pontificem tanquam superiorem: perquiro ex ipso, in quo principio sit fundatum hoc jus confugij? Istud equidem in presentis cap. §. ultimo, discutimus ex instituto: impræsentiarum tamen sufficiat, id reducere in Cathedrâ Apostolicâ à Romano Pontifice possessâ, & super universos Ecclesie Episcopos, agrumque causas protentæ supremam auctoritatem. Quâ præsuppositâ, uti nefas foret, Regi Franciæ supremo Monarchæ revisionis duntaxat, non verò appellacionum, à Senatibus per Regnum suum, cum supremi etiam tribunalis iure constitutis, ad suam Majestatem interponendarum jus attribueret: sic profectò nefas erit, in præallegatis Sardicentibus Canonibus vocem appellacionis non nisi sub restrictiori significatione accipere, atque coarctare velle ad præcizam revisionem. Cæterum circa Sardicentes Canones plura adhuc differendi locus supererit in subsequenibus.

§. IV.

Quanam circa appellacionis ad Romanum Pontificem Episcoporum recursus, post Sardicentem Synodum sancita fuerit disciplina?

42. AB Ellicio sua presentis Dissert. 2. §. 4. inducitur primò aliqua Canonum Sardicentium immutatio facta à Concilio Chalcedonensi, tum Canone 9. ita se habente: Si Clericus cum proprio, vel etiam alio Episcopo negotium, aut litem habeat, à Provincie Synodo iudicetur: si autem cum ipsius Provincie Metropolitanano Episcopo, vel Clericus controversiam habeat, Diæcesis Exarchum adeat, vel Imperialis urbis Constantinopolis Thronum, & apud eum litiget. Tum Can. 17. cuius tenor est talis: Si quis autem injuriâ

afficiatur à proprio Metropolitanano, apud Exarchum Diæcesis, vel Constantinopolitanam Sedem litiget. Circa quos equidem Canones vitum est Petro de Marca, Parisiensi Archiepiscopo, in vi illorum tribui Constantinopolitano Patriarchæ omnium omnino, qui erant in Oriente, Metropolitanorum iudicium: Ellicio econtra arbitrate, mentem non fuisse Concilij Chalcedonensis, ut Metropolitanus Exarchatui Alexandrino & Antiocheno subiecti, traheretur ad iudicium Constantinopolitani Episcopi, sed illas sanctiones decernere duntaxat de Metropolitanis Asiæ, & Ponticæ Diæceseos.

43. Verùm quomodocunque accipienda videatur illa Chalcedonensis Constitutio, nihil propterea derogatur Episcoporum ab Orientalis Concilij Provincialibus damnatorum recursui ad Apostolicum Romani Pontificis tribunal, sed hic potius inde firmatur. Etenim ille ad Diæcesis Exarchum, vel Constantinopolitanam Sedem contra Metropolitanos recursus inceperat habere locum, ex quo huic Sedi concessa fuit præminencia Patriarchalis dignitatis. Quòd si ergo in Romano Pontifice non tam consideretur Patriarchalis per Occidentem prærogativa, quam Apostolicus per totum Christianum orbem Primatus, licebit per illius Chalcedonensis sanctionis argumentum à fortiori concludere, fas esse, ad ipsius supremum quibuscunque Ecclesiasticis iudicijs supereminens tribunal in casu gravaminis à quocunque Ecclesiastico Iudice ab ipsomet etiam Provincie, sive Diæceseos Concilio illati, appellando recursum habere.

44. Ab Ellicio inducitur secundò Editum Gratiani Imperatoris ad preces Synodi Romanæ pro compescendâ Ursicini factione latum sub hoc tenore: Volumus, ut quicumque iudicio Damasi, quod ille cum Concilio quinque, vel septem habuerit Episcoporum &c. si iniuste voluerit Ecclesiam retinere, ut qui evocatus ad Sacerdotale iudicium per contumaciam non visset, aut ab Iustribus viris præsebis Prætorio Galliæ, atque Italiæ, sive à Proconsulibus, sive vicariis auctoritate adhibita, ad Episcopale iudicium, ut ad urbem Romanam sub prosecutione proveniat: aut si in longinquis partibus alicujus ferocitas everserit, omnis ejus cause dictio ad Metropolitanam in eadem Provincia Episcopi deducatur examen, vel si ipse Metropolitanus est, Romam necessario, vel ad eos, quos Romanus Episcopus Iudices dederit, sine dilatione contendat. Quid si vel Metropolitanus Episcopi, vel cuiuscunque iniquitas est suspecta, aut gratia, ad Romanum Episcopum, vel ad Concilium quindecim finitimorum Episcoporum accersitum, liceat provocare, modo ne post examen habitum, quod definitum fuerit, integretur. Quam Imperatoriam legem prætæctus Parisiensis Theologus conferendo cum Sardicentis Concilij constitutionibus, subinfert: nonnulla ibi tribui Romano Pontifici, quæ Sardicentis Synodus ipsi non tribuerat, nempe tum ut causas Episcoporum Gallie atque Italiæ, nec non Metropolitanorum in longinquis Provincie partibus degentium possit ad se evocare: tum ut is, cui suspensa est gratia, vel iniquitas Metropolitanus, sive

sive Provinciæ Episcoporum, possit immediate ad Romanum Pontificem provocare. Contra quam proinde Legem Imperatoriam, idem Elliesius excipit, quod nunquam fuerit promulgata, nec usu recepta.

45. Verum quia illud Gratiani editum est latum ad preces Romani Concilij, auctoritatisque in Pontifice Romano à refractarijs sprete mantentionem, Imperatori ceu Ecclesiæ Romanæ Advocato incumbentem decernit, idcirco haud est contemnendum; ejus tamen expositio, quatenus in ordine ad Gallias ac Italia Metropolitanos, prætenetur disponere de Patriarchali Romani pontificis intrâ Occidentem præeminentiâ; merito rejicienda est: sed perinde, ac de Sardicenis Canonibus constat, dicenda est illa Gratiani lex de Apostolicâ, non autem Patriarchali Romani Pontificis auctoritate loqui: cujus evidens est argumentum, quod extendatur etiam ad longinquiores, extra Occidentem scilicet positas Provincias, ac Metropolitanas, cujusmodi extensio neque Metropolitanæ, neque Patriarchali dignitati, sed Apostolico Romanæ Ecclesiæ, per Christum sancito Primatui competere dignoscitur.

46. At pro tertio excipit Elliesius. A se nequam concedi, quod, uti Gratiani lex sancire videtur, Gallias Metropolitanis, omisso medio, subiecti unquam fuerint Romani Episcopi iudicio. Tum quod Gallicani Antistites Canones Nicænos, Antiochenos & Africanos, nec non licet serius, Sardicenses in auctoritatem admiserint, & pro regulâ eos habuerint, per quos administratio Provinciæ, iudiciumque Metropolitanæ ipsius Synodo defertur. Tum quod lex Gratiani nusquam à Pontificibus Romanis allegata legatur, quamquam illi nihil non moliti fuerint, ut iudicia Episcoporum ac præsertim Metropolitanorum ad se traherent. Tum quod Innocentius I. in Epist. ad Valerianum disertè asserat, omnes omnino causas Gallias non ante iudicium Provinciæ ad Sedem Apostolicam referri debere. Tum quod innumeris exemplis constat, Metropolitanos à Synodo Provinciæ dejectos fuisse: ipsam etiam Gallicanâ Ecclesiâ Canonibus suis, nempe Synodi Aurelianensis III. Can. 4. & 15. id sanciente.

47. Verum, dum is Theologicæ Parisiensis facultatis Doctor unice jam negat, Gallias Metropolitanos, omisso medio Provincialis Synodi, fuisse subiectos Romani Episcopi iudicio; vel ex hoc evincitur, fateri Metropolitanorum Gallicanæ Ecclesiæ erga Romani Pontificis tribunal in secunda appellationis instantiâ subjectionem. Quare totum præsens institutum nostrum ex hac ipsius confessione videtur evidens, ipsomet insuper consistente, Sardicenses Canones, licet serius (quamquam antiquæ Gallicanæ Ecclesiæ erga Romanam Apostolicam Sedem Religio, neque hanc moram faciat credibilem) fuisse in Francia admissos in auctoritatem, habitosque pro regulâ, unâ cum Nicænis & Antiochenis Canonibus: quos superius ostendebamus, nihil præiudicij fecisse tum supereminentiâ, tum cumlativâ cum Me-

tropolitans & Provincialibus Concilijs, iudicialis super Episcopis quibuscunque Apostolicæ Sedis auctoritati.

Sed mirum est, Elliesium ex eo, quod Romani Pontifices legem Gratiani nusquam allegasse legantur, contendere, statim extinxisse fuisse. Cùm enim brachium læculare Imperatoris ceu Advocati Romanæ Ecclesiæ semper extiterit in potestate Summitum Pontificum, quid opus fuerat ad hoc implorandum, allegare Gratiani legem, quando ipsæ auctoritatis Apostolicæ vires ad id obtinendum (ut lege factitatum noscitur) privaverant? Quando porro Innocentius I. loci cit. asseruit, Gallias causas majores non ante iudicium Synodi Provinciæ, vel post Episcopale iudicium referendas esse ad Sedem Apostolicam: oportet, in hoc discernere inter id, quod iuris est, & quod secundum prudentiâ ac benignitatis Apostolicæ ordinationem est facti. Huius namque posterioris ratio, ut plurimum exposulabat, ut priusquam causæ Ecclesiasticæ devolverentur ad Sedem Apostolicam, in quarumcunque Provinciarum partibus ventilerentur: quamvis attento iure Occidentis in Papâ super cunctas Ecclesiarum causas supereminentis Apostolicæ auctoritatis, in hac fundaretur non pro appellationis duntaxat, sed primâ quoque iudicij instantiâ, iudicialia etiam cumlativa potestas, cum quâ tamen optimè cohæret potest Synodi Provinciæ tribunal, ad Metropolitanos deiciendos in primâ instantiâ præpotens, conformiter præinsinuatis Gallicanæ Ecclesiæ Canonibus, speciatim capir. Carolin. lib. 7. cap. 251. ubi decernitur, ut, si adversus eiusdem Provinciæ Metropolitanum Episcopus, vel Clericum habuerit querelam, petat Primatam, & apud ipsum iudicetur, aut apud Sedem Apostolicam. Quid proinde clariùs adduci posset, ad ipsius etiam Apostolicæ Sedis iudicialiam potestatem cumlativam cum Primatis Galliarum, (adeoque Provincialis etiam Synodi) tribunalii comprobendam? Quas porro Elliesius adversus Christiani Lupi argumenta impræsentiarum profert exceptiones, has non tam præterire, quam paulisper differre, ac inserius discutere placuit, ubi præsertim, de Africanæ Ecclesiæ, hanc in rem prætensionibus differendi major se offeret occasio.

Interea pro quarto haud prætermittendum est, quod Elliesius in præfati §. 4. adversus S. Leonem Papam conqueritur, ac si iste Pontifex contra Canones Sardicenses contendisset, primam cognitionem causæ Metropolitanorum ad Sedem suam pertinere, appellationemque à Synodo Provinciæ faciendas, posse à se Romæ iudicari.

Verum ex præallegatis Canonibus Sardicenis manifestè constat, Romano Episcopo esse potestatem Episcopi à Provinciæ Synodo dejecti causam post appellationem, vel in iudicio suo determinandi, vel ejus decisionem finitimæ Provinciæ Antistitibus, vel etiam suis à latere Legatis committendi. Et dum Metropolitanis intrâ Occidentem, nulli præter Romanum Episcopum Patriarchæ seu Exarcho

cho subiecti, de jure agnoscunt Papam, tanquam suam ex Sedis Apostolicæ Primatu immediatum Superiorem, quomodo prima causarum ipsos concernentium cognitio, non attribuenda esset eidem Romano Pontifici, Canonibus Sardicenis Concilij (uti ex ipsorum patet littera) nequidquam in contrarium statutibus? Ad cujusmodi proinde, imò majora adhuc Sedis Apostolicæ jura manuteneunda, Imperator à S. Leone imploratus, ceu Ecclesiæ Romanæ Advocatus, isthanc edidit sanctionem: Ne scilicet quid tam Episcopis Gallicanis, quam aliarum Provinciarum contra veterem consuetudinem liceat, sine viri Venerabilis Papæ Urbis æternæ auctoritate tentare, sed illis omnibus pro lege sit, quidquid sanxit, vel sanxerit Apostolicæ Sedis auctoritas, ita ut quisquis Episcoporum ad iudicium Romani Antistitis evocatus, venire neglexerit, per moderatorem eiusdem Provincie adesse cogatur.

Sed quid pro quinto ad istam sanctionem respondeat Ellicius, lubeat ex ipso audire. Ait enim, legem illam, tamen ob Galliam fuerit specialiter condita, non esse in hoc Regno observatam: imò ipsos etiam Romanos Pontifices Leonis Successores appellationes tantum causarum, in Provinciis iudicatarum, ad se traxisse, soloseque Metropolitanos immediatè à se iudicari postulasse, reliquorum Episcoporum iudicio Metropolitanis, & Provinciarum Episcopis relinquentes: quamquam Vigilius in Epist. ad Eucherium, & Pelagius in Epist. ad Ioann. Constantinop. quarumlibet appellationum ad Romanam Sedem ante Provincie Episcoporum sententias, iudicia sibi reservaverit, si ij, qui iudicandi erant in Provincie Synodo, ante hujus cognitionem provocaverint ad iudicium Romani Pontificis.

Addit is Theologus, Gregorium quoque Magnum duo sibi vindicasse, nempe tum appellationes à iudicijs Episcoporum in Provincia, circa quas liberum esse sibi, arbitratus est, vel eas Romæ iudicare, vel iudicandas in Provinciam remittere: tum primam cognitionem causarum, quæ Metropolitanos atinebant, quas sibi reservari voluit, si quis contra Metropolitanum, inquit lib. 7. Epist. 8. aliquid causa habuerit, ob hoc Sedis Apostolicæ petat iudicium, quod per Canones antiquorum Patrum est institutione permittum. Subdit denique, per tempus illud, quod à Leone ad Gregorium effluxit, Sardicenses Canones in auctoritatem esse admissos, & Episcopis ad Sedem Romanam appellantis post iudicium Provincie, concessum fuisse, ut illic iudicarentur.

Nunquid autem pro sexto illa Summorum Pontificum primam etiam super Metropolitanis cognitionem sibi vindicantium praxis, dicenda est pugnare cum Lugdunensi Concilio anno 567. primam circa Episcoporum causas cognitionem Metropolitanis concedente? Præterquam quod isthoc primæ circa Episcopos instantiæ iudicium, dici queat cumulative spectasse tum ad Metropolitanos, tum ad Romanum Pontificem, utpote, cujus Oecumenica auctoritas non sit supereminens dumtaxat, sed etiam concurrentis cum qualibet inferiori

eidem subordinatâ jurisdictione Ecclesiastica: dicendum planè est, ab Ellicio ineptè notari quandam prætacti Concilij Lugdunensis cum Romanæ Sedis præinsinuatâ praxi contrarietatem; quippe cum ista de Episcopis per Metropolitanos iudicandis, illa verò de Metropolitanorum, vel etiam Episcoporum ante Provincie iudicium ad Romanum Pontificem provocantium causis disponat: illo ipso Theologo Gallicano insuper fatente, circa annum 374. extare exempla nonnulla appellationum in Gallia ad Romanam Sedem, fuisseque hanc consuetudinem, diu post hanc ætatem capitulis Adriani I. & capitulis Caroli Magni in Gallia receptis cap. 13. firmatam, cui proinde haud potuit derogari per Concilij Francofordiensis Canonem sextum, utpote qui contra Ecclesiasticam immunitatis jura, Clericorum provocaciones à Metropolitanis ad Principem perperam admiserit.

Sistendo præterea intra Gallie Regnum pro septimo, Ellicius præsentem pag. 132. in Decretales octavo labente, vel nono incipiente sæculo editas, imposturâ eas redarguendo, improbè invehitur, eò quòd in ijs non modò jus appellationis Romano Pontifici tribuatur, sed etiam à nonnullis earum iudicium Episcoporum Synodis Provincie interdicatur, in consulto Episcopo Romano, & sine Sedis ejus auctoritate assumendum. Quas proinde Decretales à Sommis Pontificibus (in quorum gratiam calumniatur, esse confictas) avidè acceptatas, & ubique promulgatas esse, in primis verò à Nicolao I. in Epist. ad Episcopos Gallie in causa Rotady Suejionensis. Sed Gallicanos Episcopos ferre minimè potuisse prætacti Nicolai, Episcopum se inconsulto, à Provincie Synodo de peni potuisse negantis propositionem: tamen ei non negarent appellationes, seu Episcoporum confugia, secundum Canones Sardicenses faciendâ & expediendâ. Pariter Adrianus II. in causa Hincmari Laudunensis adduxit auctoritatem earundem Decretalium, quibus tamen non attentis, Gallicanos Episcopos ad Hincmarum deponendum processisse, ait Ellicius, ulterius asseverans, dictos Episcopos Romam propter eà vocatos, parèere venisse, Sardicenses Concilij decreta pro se allegando. Et quia his minimè obstantibus, Summi Pontifices Romam vocabant Episcopos Gallicanos, Hincmarum Rhemensem nomine Caroli Calvi egregiam scripsisse Epistolam, quâ disciplinam à Nicænis & Sardicenis Canonibus sancitam defenderit, & novam fœtis (per calumniam ita vocitatis) Decretalibus inductam rejecerit, solemniter adversus eam protestando.

Verùm in eo in primis, quòd Ellicius Decretales tam calumniose tractet, vix dignus est integri Theologi nomine, dum earundem auctoritas ex Catholicorum Canonistarum ac Theologorum in publicis etiam Scholis, & probatis Universitatibus concordè sententiâ, maximum habere pondus jam dignoscitur. Quòd autem in causis Episcoporum primæ quoque instantiæ iudicium, absque Sedis Apostolicæ auctoritate, non sit permittendum

54.

55.

dum Provinciae Concilio, quin ad Romani Pontificis tribunal in vi praedictarum Decretalium revocari queant; hoc Eliesius cum Gallicanis Episcopis immerito contendit, repugnare Sardicenis Canonibus. Quae enim auctoritate nisi Apostolica, Oecumenicis per Christivarium, Papae in terris proprium nomen, seu formam sui constitutivam subsistentibus Concilijs, Divinitus impertita, illi Canones primam iudicij erga Episcopos instantiam Provinciae Synodis concedebant? Nam verò rationi consentaneum est dicere, ex Canonibus illis factum fuisse qualemconque Apostolicam, ex qua tamen subsistere debebant, auctoritatis tum Concilio Oecumenico, tum etiam extra Concilium Pontifici Romano inexistentis diminutionem? Hoc asseverare foret perinde, ac si diceretur, substantificum illorum Canonum principium fuisse per hos evacuatum seu peremptum, quod planè absurdissimum esse, luce meridiana clarius apparet. Quare in vi Canonum Sardicensium non nili ex Apostolicâ auctoritate subsistentium, quatenus Concilio Provinciali primam iudicij erga Episcopos instantiam permittebant, nihil obstaculi fuit positum, quò minus per eandem Apostolicam auctoritatem seu Concilio Oecumenico, seu Papae inexistentem, statui posset, ut iudicia Episcoporum in Primâ etiam instantiâ Romam vocarentur, vel non nili sub aliquo Pontificis Romani desuper consulendi moderamine, valerent decidi à Provinciae Synodo.

56.

Hoc utique pro octavo integerrimæ profectò rationis trutinâ expendebant Gallicani Episcopi, quos, minus decenter ac proflus indecorè ait Eliesius, sub tertiâ Regum Francorum Dynastiâ ita molles fuisse, ut sæpe sæpius passi sint, Episcopos Gallicanos apud Romanos Pontifices primùm accusari, & ab iisdem Romam vocari, ac ibidem iudicari contra antiquos Canones (quæ tamen contrarietas est ficta) morelque in Galliâ receptos: Pontifices quoque Romanos tunc temporis caufarum omnium majorum, in primâ etiam instantiâ Romæ iudicandarum, privilegium auctacter sibi vindicasse. Sic enim Leonem I. in Epist. 4. ad Africanos negare, Episcopos sine sententiâ Romani Episcopi damnari posse. vel deponi, eò quòd sanctis Canonibus esset institutum, ut omnium Ecclesiarum majores & difficiliores caulae, per sanctam & principalem beati Petri Sedem à Successoribus ejus definirentur. Gregorium VII. in *Diâtu* suo magnâ confidentiâ affirmare, quòd Papa solus possit deponere Episcopos, vel reconciliare. Ac demum Innocentium III. asseruisse, jure *Divino* sibi competere depositiones, cessiones & degradationes Episcoporum. Quin etiam tempore Concilij Basileensis rem eò rediisse, ut levibus omninò de causis partes Romam vocarentur etiam ante iudicium in Provinciâ latum; utque post iudicium, vel tempore iudicij, frivole appellaretur: cui malo remedium afferre conatos esse Basileensis Concilij Patres *Sess. 31.*

Verùm cujus auctoritatis pro tunc fuerit Basileense Concilium, legitima Oecumenicæ Synodi caractere jam destitutum, ex ipso, quæ circa secundum Cleri Gallicani articulum diserebamus, liquidò constat, ut propterea posset meritò hinc præteriri. Nihilominus, ut ostendatur Eliesianarum in præsentis etiam quæstionis statu contra auctoritatem Pontificiam exceptionum infirmitas; ob oculos ponimus ipsissimum illum, quem Eliesius prædictus profert Sanctionis prædictæ sententiam, sub hisce relatum verbis; statuisse nempe Synodum, *ne quisquam amplius Romam vocetur, aut ad Romanum Pontificem ante iudicium Ordinarij provocet, sed ut omnes caulae, exceptis majoribus in jure expressis, & electionum Ecclesiarum Cathedralium & Monasteriorum, primò in Provinciâ iudicentur, deinde ut nulla fiat appellatiô gravamine, sed tantùm post iudicium terminetur &c.* En igitur de minoribus duntaxat, non autem de majoribus Episcoporum causis Romam non statim evocandis, agi in illâ Basileensi sanctione, prout eruditissimum quoque Parisiensis Facultatis Doctorem profiteri, ipse Eliesius fatetur.

Sed longius adhuc progressus pro non confretur, Concilium Tridentinum *Sess. 24. de Reformat. cap. 5.* omnem prorsus iudicandorum Episcoporum potestatem alijs ademptis, solique Pontifici Romano reservasse sub hisce verbis: *Causæ criminales graviore contra Episcopos, etiam hæresis, quod abstr. quæ de pœnit. aut privatione dignæ sunt, ab ipso tantùm Summo Pontifice cognoscantur & terminentur.* Subiit ille Parisiensis Theologus, hoc unum, imò principium videri ex capitibus discipline, in Concilio Tridentino sancitæ, quod à Gallicanâ Ecclesiâ improbatum fuerit. Verùm in hoc, & quovis alio intrâ Concilium Oecumenicum, infallibili Spiritûs S. assistentiâ munitum, sancito disciplinae sacrae decreto, oportet distinguere obligationem, tum in fide radicatâ, *moraalem* virtutis cuiuspiam honestatem præferentis *specificatiônis*, tum prædictæ ex prudentiali circumstantiarum *moralium* conveniente circumspectione statuentis, quoad exercitiûm necessitatis. Ad hanc equidem exercitiûm *moraalem* necessitatem seu obligationem *prædictam*, requiritur legis promulgatio ex varijs circumstantijs prudenter pensanda: cujus intermittendæ consilium, talibus quandoq; rationibus *moralibus* inniti potest, ut prudentiæ proflus consentaneum sit, ne intrâ Provinciâ quampiâ, seu Regnum ejusmodi Legis obligatio fuerit *actualiter* introducenda: de qua proinde *actuali* intrâ Galliâ Regnum per præsumptam præsertim Legislatoris voluntatem non introductâ prædicti Tridentini decreti obligatione, nolimus hinc disserere.

At sufficiat, decretum illud à sacrosancto Concilio Tridentino sancitum, attentâ eadem in fidei principijs radicatâ, & virtutum *moralium* honestati consentaneâ, *specificatiône*, sive quoad *specificatiônem* (uti Theologi loquuntur) necessitate, ita se habere, ut ab omnibus Concilij Oecumenici, Spiritûs S. allu-

S. V.

assistentiâ muniti infallibilitatem agnoscentibus Theologis comprobari debeat; nefasque adeo sit, illud seu à fide ac Religione alienum reprobare, quamvis actualem sui in exercitio obligationem intrâ Galliam ex defectu v. g. promulgationis, non obtinisset.

Ex quo proinde honestatis, & quoad specificationem in fide ac religione radicatum, necessitatis moralis fonte pro decimo indubie scaturiebant varij, quos Ellicius pergit enumerare, præfenti instituto convenientes, publicos etiam actus: quantumvis adversus illos postmodum reclamasset Clerus Gallicanus. Haud leve scilicet, (ait idem Parisiensis Theologus) fuisse libertati Gallicanæ Ecclesiæ infictum vulnus temporibus Cardinalis Richelii, cum is Breve quoddam Apostolicum obtinuit ab Urbano VIII. à quo quatuor Episcopi Gallicani sunt delegati, quorum operâ Episcopos quosdam ex Aquitania & Aremoricâ majestatis reos de juri procuravit. Et licet super hoc actu Cleri Gallicani conventus fuerit protestatus, hæc tamen protestatio non in tantum prævaluit, quin Episcopi Gallicani in causâ Janenij postmodum à Sede Apostolicâ judicium poposcerint, hæc præfati: *Majores causas ad Sedem Apostolicam referre solum Ecclesiæ mos est, quem fides Petri nunquam deficiens perpetuo retineri pro suo iure postulat, æquissima huic legi obsequentes, de gravissimo circa Religionem negotio Sanctitati sue scribendum esse, censuimus.*

Tametsi autem pro undecimo Antistites Gallicani factum hoc suum posthac anno 1660. excusâ int, eò quod tunc temporis Synodus, aut conventus Generalis Cleri Gallicani haberi non potuisset, & idcirco necesse fuisset, ad ejusmodi remedium recurrere. Nihilominus postmodum in causâ quatuor Episcoporum, qui accusabantur ut minus obsequentes constitutioni Innocentij X. & Alexandri VII. circa quinque Janenij propositiones emisse; ipsemet Christianissimus Rex, teste Ellicio, petijt à Pontifice Alexandro VII. ut duodecim Episcopos in Gallia nominaret, qui de quatuor illis Episcopis, omni appellatione remotâ, judicaret. Unde clarum deducitur argumentum, Episcoporum judicium, cum potestate delegandi, fuisse in Papâ recognitum ab ipsomet Galliarum Rege. Nec obitare potest, quod idem Christianissimus Rex indignè tulerit responsionem à Romanis factam, mentem Pontificis fuisse, ut unus tantum nominaretur Episcopus, velut Executor judicij Romæ lati, in gratiam tamen Regis Christianissimi tres ab eo fore nominandos, qui ut meri Executores agerent. Sic sic adeo quorundam, vel etiam plurium de Clero Gallicano, adversus Sedem Apostolicâ erga ejusdem Regni Episcopos primæ etiam instantiæ judicium præfensa reclamatio, non fuerat tantæ efficiaciæ, quin dictæ Apostolicæ Cathedræ judiciaria in causis Ecclesiasticis supereminens, semper prævaleret auctoritas: divinorum nempe Oraculorum mox adducendorum veritate semper ac ubique prædominante.

Ex sacris Litteris ostenditur Romani Pontificis in quibuscunque causis Ecclesiasticis seu quoad primam etiam instantiam, cum Episcopis & Metropolitis, sive Patriarchis, Concilijs, tum Provinciæ, tum Diocæses cumulativa; seu in via Appellationum præcipuè, supereminens judiciaria auctoritas.

Quis namque ausit negare, hæc Matth. 16. ad Petrum, ejusque successores prolata Christi Domini, verba: *Quodcunque ligaveris super terram, erit ligatum & in cælis, & quodcunque solveris super terram, erit solutum & in cælis;* non in foro duntaxat interno Conscientiæ, sed in externo etiam judicij Ecclesiastici foro habere locum? At nihil in quibuscunque Ecclesiastici judicij foris, seu pro primâ instantiâ, seu pro cujuscunque ad superius Tribunal provocationis, & appellationis recursum est intelligibile, quin contineatur sub illo, Regni cælorum, seu Ecclesiæ clavibus subiecto Quocunque. Pro nulla igitur five primæ instantiæ, five quoruncunque ulteriorum recursum, atque appellationum statum, est quippiam in causis Ecclesiasticis excogitabile, quod non subijciatur Cathedræ Apostolicæ iactosanto foro judiciario.

DISQUISITIO VI.

Quenam in via Facti circa appellationes ad Romanum Pontificem exhiberi queant solide probationis argumenta.

Quatuor paragraphis hoc argumentorum genus expedit Ellicius. In primo referuntur ac examinantur iudicia, quæ Synodus Nicenam præcesserunt. In secundo discutiuntur exempla appellationum in Iudicijs quarto sæculo latitis. Tertio expediuntur exempla causarum Africanarum quinto & sexto sæculo ad Sedem Apostolicam delatarum & judicatarum. In quarto denique nonnulla iudiciorum Ecclesiasticorum, in Occidente præsertim, peractorum exempla perstringuntur. Quibus tandem subjungetur discussio Epilogi ab Ellicio impræsentiarum factæ.

S. I.

Examiantur Episcoporum Iudicia ad Sedem Apostolicam devoluta, Synodum Nicenam antecedentia.

IN notis ad Concilium Sardicense tom. 3. Concil. edit. Parisiens. col. 71. relatis litt. l. habetur, Jure Divino non tantum permittum, ut Episcopi injuriam passi, ad Summum Ecclesiæ, & Romani Pontificis Tribunal provocarent; verum & frequenter ante hæc (Concilij Sardicensis) tempora de facto observatum fuisse, ut tam Presbyterorum, quam Episcoporum